ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук _____ Яна РАЄВСЬКА «27» сєрпня 2025р.	**СХВАЛЕНО** на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу Протокол № 1 від «27» сєрпня 2025 р. Завідувач кафедри _____ Іван БАХОВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ « РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДІВ»

Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія (спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Освітня кваліфікація:	магістр філології
Освітньо-професійна програма:	Англійська мова і література (друга мова – німецька)

Київ – МАУП – 2025

Вступ

Методичні рекомендації розроблено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В11 «Філологія» освітньо-професійної програми «Англійська мова і література (друга мова – німецька)» з метою організації та методичного супроводу самостійної роботи з навчальної дисципліни «Літературне редагування перекладу» (ВК 2.2).

Загальний обсяг дисципліни становить 4 кредити ЄКТС (120 год.), з них самостійна робота – 86 год. (72 % загального обсягу). Самостійна робота є невід'ємною складовою освітнього процесу: вона забезпечує опрацювання теоретичного матеріалу, закріплення й поглиблення знань і вмінь, набутих на лекційних і практичних (семінарських) заняттях, і формування навичок автономного навчання. Форма підсумкового контролю – залік.

Мета та завдання самостійної роботи

Мета самостійної роботи: сформувати навички самостійного літературного редагування перекладів текстів різних стилів і жанрів відповідно до мовних і стилістичних норм української мови та професійних стандартів якості.

Завдання самостійної роботи:

– опрацювати стандарти та літературу з якості перекладу й теорії літературного редагування;

– набути навичок класифікації помилок;

– опанувати методику літературного редагування та види редакторської правки;

– удосконалити знання лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови, навички виявлення інтерференції;

– набути досвіду літературного редагування перекладів фахових, медійних і художніх текстів;

– опанувати QA-інструменти;

– підготувати ІНДЗ і підготуватися до модульного контролю та заліку.

Результати навчання. Самостійна робота спрямована на формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, визначених у силабусі дисципліни: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 6, ЗК 8, СК 6, СК 7, СК 8, ПРН 2, ПРН 6, ПРН 10, ПРН 14.

Організація самостійної роботи

Самостійна робота виконується в позааудиторний час відповідно до тематичного плану дисципліни. Рекомендовано опрацьовувати матеріал систематично, напередодні відповідного практичного (семінарського) заняття, у такій послідовності: 1) ознайомитися з конспектом лекції та рекомендованими джерелами; 2) відповісти на питання для самоперевірки; 3) виконати практичні завдання до теми; 4) оформити результати у визначеній формі та подати їх викладачеві у встановлений термін (в аудиторії або через систему електронного навчання Moodle).

Консультації щодо виконання самостійної роботи надаються викладачем відповідно до графіка консультацій кафедри, а також дистанційно (e-mail, платформа Microsoft Teams, Moodle).

Розподіл самостійної роботи за темами

Тема	Зміст самостійної роботи	Год.	Форма контролю
Тема 1	Опрацювання вимог стандарту ISO 17100 до ревізії перекладу; складання чек-листа якості з блоком літературного редагування.	10	Чек-лист

Тема 2	Порівняння саморедагування, ревізії та літературного редагування на одному перекладі; застосування різних видів редакторської правки.	11	Звіт
Тема 3	Класифікація помилок у двох перекладах за моделлю MQM.	11	Таблиця помилок
Тема 4	Укладання словника кальок, інтерференційних і стилістичних помилок (50 одиниць).	10	Словник
Тема 5	Літературне редагування перекладу науково-технічного тексту (3000 знаків).	11	Відредагований текст
Тема 6	Літературне редагування перекладу медійного або художнього тексту з коментарем.	11	Відредагований текст
Тема 7	Перевірка перекладу в QA-модулі CAT-інструменту; аналіз звіту.	11	QA-звіт
Тема 8	Написання рецензії на переклад; оформлення та подання ІНДЗ.	11	Рецензія, захист ІНДЗ
Разом		**86**	

Завдання для самостійної роботи за темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади літературного редагування перекладу

Тема 1. Літературне редагування перекладу: поняття, предмет, завдання. Якість перекладу: параметри, стандарти ISO 17100 та ISO 18587; редагування як етап перекладацького процесу. (10 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке літературне редагування перекладу? Які його предмет і завдання?
– Що таке якість перекладу і які її параметри?
– Які вимоги ISO 17100 до ревізії?
– Яке місце редагування в перекладацькому процесі?
– Хто може бути ревізором перекладу?

Практичні завдання:

– Складіть чек-лист якості перекладу з окремим блоком критеріїв літературного редагування (логіка, композиція, лексика, синтаксис, стиль).
– Опишіть процес перекладу за ISO 17100 у вигляді схеми.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 2, 6.

Тема 2. Види редагування (саморедагування, ревізія, літературне редагування, коректура, постредагування). Методика літературного редагування: етапи роботи, види редакторської правки (правка-вичитування, правка-скорочення, правка-обробка, правка-переробка). (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Чим ревізія відрізняється від коректури?
– Що таке саморедагування?
– Що таке постредагування і чим воно відрізняється від літературного редагування?
– Які етапи літературного редагування перекладу?
– Які види редакторської правки виокремлюють і коли доцільно застосовувати кожен із них?

Практичні завдання:

– Порівняйте саморедагування, ревізію та літературне редагування на одному перекладі; підготуйте звіт.
– Складіть таблицю видів редагування та видів редакторської правки з прикладами.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 6; додаткова 6.

Тема 3. Типологія помилок перекладу: смислові, логічні, термінологічні, мовні, стилістичні, технічні; моделі оцінювання (MQM). (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які типи помилок перекладу виокремлюють?

– Які логічні та композиційні помилки трапляються в перекладах?

– Що таке модель MQM?

– Як визначати серйозність помилки?

– Як обчислювати показник якості?

Практичні завдання:

– Класифікуйте помилки у двох перекладах за моделлю MQM, окремо виділивши логічні та стилістичні.

– Обчисліть показник якості для кожного перекладу.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 3, 6.

Тема 4. Мовні та стилістичні норми української мови як основа літературного редагування перекладу: лексичні та граматичні кальки, тавтологія, плеоназм, інтерференція, Український правопис. (10 год.)

Питання для самоперевірки:

– Що таке інтерференція?

– Що таке тавтологія і плеоназм? Як їх усувати під час редагування?

– Які кальки найпоширеніші в перекладах з англійської?

– Які норми правопису часто порушують?

– Як корпус допомагає редакторові?

Практичні завдання:

– Укладіть словник кальок, інтерференційних і стилістичних помилок із нормативними відповідниками (50 одиниць).

– Перевірте сумнівні слововживання за корпусом ГРАК.

Рекомендовані джерела: основна література 4, 5; додаткова 1, 2, 3, 6.

Змістовий модуль 2. Практика літературного редагування перекладів

Тема 5. Літературне редагування перекладів науково-технічних і офіційно-ділових текстів: термінологія, кліше, логіка викладу, оформлення. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які особливості літературного редагування науково-технічних перекладів?

– Як перевіряти термінологію?

– Які вимоги до оформлення документів?

– Як редагувати кліше?

– Як забезпечити логічність і послідовність викладу у фаховому тексті перекладу?

Практичні завдання:

– Здійсніть літературне редагування перекладу науково-технічного тексту (3000 знаків) у режимі рецензування.

– Складіть глосарій виправлених термінів.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 3, 6; додаткова 6.

Тема 6. Літературне редагування перекладів медійних і художніх текстів: стиль, образність, ритм, мовлення персонажів, відтворення авторської манери. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Чим літературне редагування художнього перекладу відрізняється від редагування фахового?

– Як зберегти стиль автора?

– Як редагувати заголовки медійних текстів?

– Що таке ритм тексту?

– Як редагувати мовлення персонажів, не втрачаючи їхньої індивідуальності?

Практичні завдання:

– Здійсніть літературне редагування перекладу медійного або художнього тексту.

– Напишіть коментар до виправлень, обґрунтувавши кожне рішення мовними або стилістичними нормами.

Рекомендовані джерела: основна література 2, 4, 6; додаткова 3.

Тема 7. Технології контролю якості: QA-модулі CAT-інструментів, перевірка термінології, правопису та форматування. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Які перевірки виконує QA-модуль?

– Як налаштувати перевірку термінології?

– Які хибні спрацьовування трапляються?

– Як перевіряти форматування?

Практичні завдання:

– Перевірте переклад у QA-модулі CAT-інструменту.

– Проаналізуйте QA-звіт.

Рекомендовані джерела: додаткова література 4, 5.

Тема 8. Професійна взаємодія редактора й перекладача: зворотний зв'язок, рецензія, етика редагування. (11 год.)

Питання для самоперевірки:

– Як надавати конструктивний зворотний зв'язок?

– Яка структура рецензії на переклад?

– Які етичні норми редагування?

– Як вирішувати конфлікти з перекладачем?

Практичні завдання:

– Напишіть рецензію на опублікований переклад з оцінкою якості його літературного редагування.

– Оформіть і підготуйте до захисту ІНДЗ.

Рекомендовані джерела: основна література 1, 2, 6.

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Зміст ІНДЗ. портфоліо літературного редактора перекладу: 1) відредаговані (з літературним редагуванням) переклади трьох текстів різних жанрів (загалом не менше 8000 знаків) у режимі рецензування; 2) таблиці класифікації помилок; 3) словник кальок і нормативних відповідників; 4) QA-звіт; 5) рецензія на опублікований переклад; 6) рефлексивний коментар.

Етапи виконання ІНДЗ:

– вибір теми (напряму) ІНДЗ та погодження її з викладачем упродовж перших двох тижнів семестру;

– добір і опрацювання джерел та фактичного матеріалу;

– виконання завдань ІНДЗ відповідно до визначеної структури;

– самоперевірка й редагування, перевірка на дотримання академічної доброчесності;

– подання ІНДЗ викладачеві не пізніше ніж за два тижні до завершення семестру;

– публічний захист ІНДЗ (презентація 5–7 хв. і відповіді на запитання).

Критерії оцінювання ІНДЗ (до 20 балів). Оцінюються: повнота та якість виконання всіх складників завдання; коректність використання фахової термінології; обґрунтованість рішень і висновків; самостійність виконання; дотримання академічної доброчесності; якість публічного захисту та відповідей на запитання.

Вимоги до оформлення письмових робіт

– текстовий редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм;

– титульна сторінка містить назву Академії, кафедри, дисципліни, вид і тему роботи, ПІБ здобувача та викладача;

– посилання на використані джерела оформлюються відповідно до ДСТУ 8302:2015 або стилю APA 7 (за вимогою викладача);

– тексти іноземною мовою подаються з дотриманням норм відповідної мови; переклади – у двоколонковому форматі (оригінал – переклад), якщо інше не визначено завданням;

– використання цифрових інструментів і штучного інтелекту декларується в кінці роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання самостійної роботи

Результати самостійної роботи перевіряються під час практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, захисту ІНДЗ та під час підсумкового контролю. Бали за самостійну роботу враховуються в межах оцінки за роботу на лекційних і практичних (семінарських) заняттях і самостійну роботу (до 50 балів за семестр).

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи:

– «відмінно» – завдання виконано повністю, самостійно, у встановлений термін, без помилок або з поодинокими неточностями; висновки обґрунтовані, використано рекомендовані та додаткові джерела;

– «добре» – завдання виконано повністю з незначними помилками, що не впливають на загальний результат; висновки загалом обґрунтовані;

– «задовільно» – завдання виконано частково або з суттєвими помилками; аргументація поверхова;

– «незадовільно» – завдання не виконано, виконано несамостійно або з грубими помилками.

Завдання, подані з порушенням терміну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Завдання, виконані з порушенням академічної доброчесності, не зараховуються.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Translation Revision and Post-editing: Industry Practices and Cognitive Processes / ed. by M. Koponen, B. Mossop, I. S. Robert, G. Scocchera. London ; New York : Routledge, 2021.

2. Munday J., Pinto S. R., Blakesley J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 5th ed. London ; New York : Routledge, 2022.

3. Bowker L. De-mystifying Translation: Introducing Translation to Non-translators. London ; New York : Routledge, 2023.

4. Зубков М. Норми й культура української мови. Харків : Школа, 2023. 544 с.

5. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2025. 536 с.

6. Mossop B. Revising and Editing for Translators. 4th ed. London ; New York : Routledge, 2020.

Додаткова література

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської. Львів, 2023. 302 с.

2. Словник паронімів української мови / упоряд. О. Сербенська. Львів : Апріорі, 2022. 392 с.

3. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. 7-ме вид. Львів, 2023. 440 с.

4. Moorkens J., Way A., Lankford S. Automating Translation. London ; New York : Routledge, 2024.

5. Rothwell A., Moorkens J., Fernández-Parra M., Drugan J., Austermuehl F. Translation Tools and Technologies. London ; New York : Routledge, 2023.

6. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 416 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua
2. Словники України онлайн. URL: https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/
3. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК). URL: https://uacorpus.org
4. Cambridge Dictionary. URL: https://dictionary.cambridge.org
5. IATE – Interactive Terminology for Europe. URL: https://iate.europa.eu
6. ProZ.com – спільнота перекладачів. URL: https://www.proz.com

Розробник (-и) методичних рекомендацій:
Іщенко Є.О., Кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Викладач:
Іщенко Є.О., Кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Методичні рекомендації розглянуто на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу.

Протокол від «27» серпня 2025 р. № 1